

18. helluntain jälkeinen viikko, perjantai

Päivän epistola

(Ef. 6: 18 – 24)

”Veljet, tehkää tämä kaikki rukoillen ja anoen. Rukoilkaa joka hetki Hengen antamin voimin. Pysykää valveilla ja rukoilkaa hellittämättä kaikkien pyhien puolesta. Rukoilkaa myös minun puolestani, että minulle annettaisiin oikeat sanat suuhun, kun ryhdyn puhumaan, ja että voisin rohkeasti julistaa evankeliumin salaisuutta, jonka vuoksi olen lähettiläänä, nyt vankilassa. Rukoilkaa, että voisin puhua rohkeasti, niin kuin minun tulee. Jotta tekin tietäisitte, minä minulle kuuluu ja kuinka voin, tulee rakas veljemme Tykikos, uskollinen palvelija Herran työssä, kertomaan kaikesta teille. Lähetänkin hänet luoksenne juuri sitä varten, että saisitte tietää, mitä meille kuuluu, ja että hän rohkaisisi teidän mieltänne. Jumala, meidän Isämme, ja Herra Jeesus Kristus antakoon teille, veljet, rauhan, rakkauden ja uskon. Armo tulkoon kaikkien niiden osaksi, jotka rakastavat Herraamme Jeesusta Kristusta, armo ja katoamattomuus.

Vanhan käännöksen mukaan tekstimme alku on: ”Ja tehkää tämä kaikella rukouksella ja anomisella”. Vanha kirkko viittaa tässä yhteydessä erilaisiin rukoustapoihin, joita voi noudattaa. Lisäksi tulee rukoilla joka hetki, ei vain perinteisinä rukousaikoina. Rukoileminen Hengessä (vanha käännös) ohjaa rukouksen pois maallisista asioista. Se merkitsee myös keskittymistä rukoukseen, rukous ei saa olla jonkin asian toistoa automaattisesti, vaan edellyttää ajatuksen ja sydämen keskittymistä siihen, mitä sanotaan. Pysykää valveilla voi tarkoittaa yhdessä tai yksin olevaa rukousta yön aikana tai valppautta ja mielen raittiutta rukouksen aikana.

Kaikkien pyhien puolesta tarkoittaa seurakunnan jäseniä. Sen tulee olla jatkuvaa esirukousta, ei satunnaista. Paavali pyytää myös rukoilemaan itsensä puolesta. Paavali mainitsee olevansa vankilassa. Siitä huolimatta hän pyytää rukoilemaan hänen puolestaan, että hän voisi rohkeasti julistaa evankeliumin salaisuutta. Tämä näyttää paradoksilta, mutta se ei ole sitä. Paavali ehkä haluaa muistuttaa meitä siitä, että vaikka meitä ympäröi pahan voimat, niin todellisuudessa me olemme vapaita vastustamaan paha. Paavalikin voi vangittuna julistaa evankeliumia.

Se, että Paavali pyytää efesolaisia rukoilemaan puolestaan, tulisi olla esimerkki myös tämän päivän seurakuntalaisille. Heidän tulisi rukoilla omien läheistensä lisäksi seurakunnan työntekijöiden puolesta, että nämä saisivat voimaa työhönsä.

Lopussa on Efesolaiskirjeen loppu. Paavalin terveiset tuo Tykikos, joka oli Paavalin työtoveri. Tämä kohta muistuttaa Kolossalaiskirjeen loppupuolta (Kol. 4: 7 – 8). Paavali oli kirjeessään kirjoittanut kirkollisista asioista, ei itseään koskevista. Paavalin tilanteesta efesolaiset kuulisivat Tykikokselta, joka todennäköisesti toi tämän kirjeen Efesoon.

Kirjeen päättää Paavalin lopputoivotukset ja siunaukset. Paavali toivoo efesolaisille Kristuksen antamaa rauhaa, rakkautta ja uskoa. Ne ovat tärkeitä yhteisölle ja yksityiselle ihmiselle johdattaen ihmistä kohti pelastusta. ”Teille, veljet” tarkoittaa koko seurakuntaa, ei vain miehiä. Viimeisenä Paavali toivoo armoa niille, jotka rakastavat ”Herraamme Jeesusta Kristusta”.

Päivän evankeliumi

(Luuk. 4: 22 – 30)

”Siihen aikaan ihmiset ihmettelivät niitä armon sanoja, joita hänen huuliltaan lähti. Kuitenkin he sanoivat: ”Eikö tuo ole Joosefin poika?” Jeesus sanoi heille: ”Kohta te kaiketi tarjoatte minulle sananlaskua ”Lääkäri, paranna itsesi!” ja sanotte: ”Tee täälläkin, omassa kaupungissasi, kaikkea sitä, mitä sinun kerrotaan tehneen Kapernaumissa.” Ja hän jatkoi: ”Totisesti: kukaan ei ole profeetta omalla maallaan. Uskokaa minua: Israelissa oli monta leskeä Eliaa aikana, silloin kun taivas ei antanut vettä kolmeen ja puoleen vuoteen ja koko maahan tuli kova nälänhätä. Silti Eliaa ei lähetetty heidän luokseen, vaan Sidonin maahan, Sarpatissa asuvan leskivaimon luo. Samoin Israelissa oli monta spitaalista profeetta Elisan aikana, mutta yhtäkään heistä ei puhdistettu, ainoastaan Naaman, joka oli syyrialainen.” Tämän kuullessaan kaikki, jotka olivat synagogassa, joutuivat raivon valtaan. He ryntäsivät paikaltaan, ajoivat Jeesuksen ulos kaupungista ja veivät hänet jyrkän teelle syöstäkseen hänet sieltä alas; kaupunki näet oli rakennettu vuorelle. Mutta Jeesus kulki väkijoukon halki ja jatkoi matkaansa.”

Tekstimme jatkaa eilistä kertomusta. Sama kertomus löytyy Matteukselta (Matt. 13: 53 – 58) ja Markukselta (Mark. 6: 1 – 6).

Edellä Jeesus oli kertonut, kuinka nyt toteutuun profeetta Jesajan ennustus ”Herran riemuvuodesta”. Kansan ensi todistus myönteinen. ”Ihmettelivät niitä armon sanoja, joita hänen huuliltaan lähti” voitaisiin kääntää myös suomeksi ”pelastuksen sanoja”. Hänen sanansa ovat olleet sellaisia, että ne osoittavat, ”ettei ihminen elä ainoastaan leivästä, vaan kaikesta mitä Herra sanoo.” (5. Moos. 8: 3). Jeesuksen sanat ovat siis Jumalan sanoja.

Mutta suhtautuminen muuttuu, kun nasaretilaiset miettivät, kuka Jeesus on: ”Eikö tuo ole Joosefin poika?” Profeetta Jeremiaan sanoja lainaten: ”Teillä on silmät, mutta te ette näe, teillä on korvat, mutta te ette kuule” (Jer. 5: 21) nasaretilaiset tunnistaen Jeesuksen perheen kiistivät Hänen opetuksensa. Nasaretilaisilla ei ollut sitä tietoa, mikä Luukkaan evankeliumin lukijalla on. Ennen tätä kertomusta Luukas on useita kertoja kertonut, kuka Jeesus todellisuudessa on (Luuk. 1: 32, 35; 3: 21 – 32; 4: 1 – 13). Jeesus ottaa yhteen kuulijakuntansa kanssa syyttäen heitä siitä, ettei heillä ole riittävästi uskoa Häneen Jumalan lupausten täyttäjänä.

”Kukaan ei ole profeetta omalla maallaan” sisältää ajatuksen, että Jumala lähettää profeettoja, vaikka Hänen oma kansansa kapinoi Häntä vastaan. Vanhan testamentin profeetta Nehemia kuvaa tätä hyvin (Neh. 9: 26 – 31). Ensin kansa kapinoi ja tappaa profeettoja, ja sitä seuraa rangaistus. Jumala osoittaa armonsä lähettämällä lisää profeettoja, mutta kansa tekee syntiä ja torjuu profeetat. Jumala ei kuitenkaan hylkää kansaansa.

Maininnat profeetta Eliaasta ja Elisasta (1. Kun 17: 8 – 16; 2. Kun. 5: 1 - 14) osoittavat, että Jumalan armo ulottuu valitun kansan ulkopuolelle. Samalla kannattaa huomata, että Jumalan armon saavat sekä miehet että naiset.

Nasaretin synagogan läsnäolijat raivostuvat. He ymmärtävät Jeesuksen opetuksesta, että pelastus ei kohdistu vain heihin vaan myös pakanoihin. Jumalan armo on varaukseton, sillä se ei sisällä vaatimuksia esimerkiksi kansallisuudesta. Nasaretilaisilla ei ollut mitään etuoikeuksia pelastukseen.

Jeesuksen ”matka” jatkui Jumalan pelastussunnitelman mukaisesti kohti pääsiäisen tapahtumia. Sitä eivät kenneet nasaretilaisetkaan estämään. Tapaus ennakoi sitä, kuinka juutalaiset toimivat Jeesusta vastaan, kun Hän joutui Pontius Pilatuksen tuomittavaksi (vrt. Joh. 19: 14 – 15).